

le monumentalno njegovo delo, zbirko zapisnikov o vladnih zborovanjih od l. 1548 dalje, katere je izdal v akademičnem zborniku „*Scriptores rerum polonicarum*“; tega dela je izšlo do zdaj, ako se ne motimo, 5. zvezkov.

Mnogo Szujskega razprav in kritik raztresenih je po različnih zbornikih in časopisih, posebno v „*Archivum komissyi historycznej*“ in v „*Przeglądzie Polskim*“. Prvi zbornik, „*Archivum*“, počela je izdavati po njegovem nasvetu akademija krakowska; sličen je nekam „*Starinam*“, katere izdaja jugoslovanska akademija. „*Przegląd*“ je začel Szujski sam uredovati v zvezi s prijateljema Stanisł. Twardowskim in Stanisł. Koźmianom, ko je bil dovršil svojo zgodino.

Tudi na političnem polji je bil Szujski delaven. L. 1867. in 1870. izbrali so ga veliki posestniki sandeški za svojega poslanca v deželnem zboru gališkem; zavoljo svojih zaslug pa je bil poklican pozneje tudi v gosposko zbornico. Se vé, da to delovanje nima tiste znamenitosti, kakor prej omenjeno na literarnem polji in vseučilišči Jagiellonskem, pri katerem je bil l. 1869. zasedel stolico zgodovine poljske.

Szujski je jeden tistih maloštevilnih mož, kateri se ne bojé odkrivati temnih stranij in napak v poljski preteklosti. In ravno zato, ker teh napak ni zakrival in omival, priboril si je mnogo nasprotnikov. Ko je karal stare grehe, obračal se je posebno proti tistim, ki so jih pod to ali ono obliko ohranili do denšnjega dne. Prepričan je bil namreč, da je to prvi korak k lepši bodočnosti, ako narod opusti svoje šovinistične razvade in fantastične namere ter se poprime resnega in vztrajnega dela!

Ko so 9. februarja nesli truplo njegovo v grob, pozabili so tudi njegovi nasprotniki prejšnjih strel in graj, in združili so se s hvaležnim narodom, ki je prihajal od vseh stranij v staroslavni Kraków skazovat poslednjo čast oštankom učenjaka, pesnika, učitelja! —

(Konec prihodnjič.)

František Ondříček.

Ta mladi česki godec, ki ves muzikalni svet zadnje tedne nenavadno navdušuje in med godeci skoro celo revolucijo proužročuje, igral je v Ljubljani dné 30. januarija v deželnem gledališči. Predno poročam

o koncertu, podati hočem o godci samem nekoliko životopisnih črtic. Mladi umetnik Ondříček se je porodil v Pragi in ima zdaj 25 let; oče njegov je bil kapelnik neke salonske godbe v Pragi in František je dobil prvi pouk o godbi od očeta. Ko je bil v 14. letu svoje starosti, vstopil je v praški konservatorij ter se učil tri leta goslij in teorije pod vodstvom izvrstnega profesorja Benevica. S 17. leti je šel v Pariz na glasbeno akademijo, kjer se je nadalje učil pri slavnoznanem Massartu. Ta ga je kmalu spoznal za svojega najboljšega učenca in nastavljal ga je za korepetitorja znane umetnice Terezine Tue, ki je bila Ondříčkova součenka in ob enem tudi njegova — učenka. Ko je zadnje mesece godel v Parizu, Londonu, Bruselji, na Dunaji in Pragi, dosegel je s svojo izborno igro tak uspeh, kakeršnega so dosegli pred njim samo slavni virtuozi Joachim, Laub, Sarasate in Wieniawsky. Dunajski kritik profesor Eduard Hanslick je primerjal Ondříčka že pri prvem filharmoničnem koncertu na Dunaji s Ferd. Laubom, čegar velikanska, dovršena igra je še vsakemu v živem spominu, kdor ga je slišal. —

Za ljubljanske glasoljube je bil Ondříčkov koncert izreden užitek. Igral je Beethovnov koncert za gosli s spremljevanjem orkestra Wieniawskega „Legendo“ in „Mazurko“, Laubovo „Elegijo“ in konečno vsled gromovitega ploska in klicanja še Ernestov „Carneval de Venise“. Takoj pri prvi točki je očaral Ondříček poslušalce s svojo eminentno igro in, čeravno spremljujoči orkester ni bil baš dober ter na več mestih ni ugajal mojsterskemu solistu, vendar je g. koncertant s svojo krasno igro navdušil vse občinstvo tako, da mu je gromovito ploskalo. — Wieniawskega „Legendo“ in „Mazurko“, Laubovo „Elegijo“ in Ernestov „Carneval de Venise“ je igral s spremljevanjem glasovira; spremljal ga je gospod Anton Foerster. Kdor pozna te kompozicije, vé, koliko muzikalčne izobraženosti je treba poleg neizmerne tehnične izurjenosti, ako se hoče z njimi godec pokazati mojstrom. Toda g. Ondříček je vse te skladbe tako igral, da se je pokazal temeljito izurjenim virtuozom. Igra njegova je elegantna, sigurna, skozi in skozi premišljena, najtežje pasaže igra čisto in gladko in če je tudi najhitrejši tempo. Ondříček ima vse prednosti in lastnosti, katere mora imeti godec-virtuoz prve vrste.

Slovani smemo ponosni biti, da se je spet iz naše srede pokazala zvezda na muzikalnem obnebju, ki bo po vsem svetu, koder jo bodo imeli priliko občudovati, čast in slavo pridobivala svojemu in slovanskemu imenu.

V. Valenta.

